

شرایط و ضوابط احداث اقامتگاه های بومگردی

در ارتباط با احداث اقامتگاه های بومگردی آنچه اهمیت دارد شناخت فرد متقاضی از **تعریف، اهداف و نحوه** **اجاره** اقامتگاه بومگردی است که باید قبل از ورود به این کار با آن آشنا باشد.

اقامتگاه بومگردی خانه اجاره ای و با رستوران نیست!!!

تعریف

اگر بخواهیم تعریف از اقامتگاه بومگردی به زبانی ساده داشته باشیم می توان گفت: اقامتگاه بوم گردی در ایران آن دسته از اقامتگاه هایی هستند که در محیط بومی و طبیعی و با رعایت ضوابط زیست محیطی به نحوی که با بافت تاریخی، و معماری بومی و منظر طبیعی منطقه تاسیس شوند و تعامل زیادی با اجتماع محلی دارند.

هدف

اقامتگاه های بوم گردی به تبادل فرهنگ ها ، شناخت رسم و رسومات خاص یک منطقه و به اشتراک گذاری هنر و صنایع دستی مناطق مختلف اشاره دارد . این محاسن شرایطی را برای آشنایی بهتر و بیشتر فرهنگ های مختلف در کشورمان محیا می کند که ضمن جذب مردم مناطق مختلف ، جذب توریست خارجی را هم به دنبال دارد و موجب رونق اقتصادی و ایجاد شرایطی مناسب برای بازگشت مردم عزیز کشورمان به اصالت خودشان در مناطق مختلف می شود که در واقع همان هدف اصلی توجه به بوم گردی در ایران می باشد .

اقامتگاه بوم گردی می بایست ؛

۱. به دور از آسیب رساندن به محیط بومی (از لحاظ زیست محیطی و بخصوص تناسب ظاهری با آن محیط) باشد.

۲. نزدیک به محتوای ساختمانی آن اقلیم باشد .

۳. برگرفته از طرح ، مفهوم و هنر بومی آن منطقه باشد .

در کل اینکه یک مکان برای ماندن در اعماق فرهنگ و هنر برای انسان های مشتاق طبیعت و بوم گردی باشد تا بتواند ضمن بهره مند سازی این افراد از دریای عظیم ، و البته در این روز ها متلاطم و مهجور مانده ی ، فضای بومی کشورمان ، برای آنها یک اقامت دلنشین و متفاوت همراه با نشان دادن طبع لطیف مردم بومی ایران و مهمان نوازی شان فراهم کند. همان طور که گفته شد بحث **فرهنگ و محیط زیست** اولویت این کار قرار گرفته شده است.

در یک اقامتگاه بومگردی اقامت شبانه و بیتوته کردن در مرحله آخر اهمیت قرار دارد!!!

نوسعه پایدار

کلید اقامتگاه های بوم گردی باید پسماندهای خود را مدیریت و بازیافت نمایند. همچنین پساب های خود را نیز به صورت مطلوبی مدیریت و بازیافت نمایند. اقامتگاه بوم گردی نباید به هیچ عنوان محیط اطراف خود را آلوده نماید. همچنین اقامتگاه بوم گردی باید در مصرف انرژی و منابع آب، منابع روشنایی به صورت بهینه عمل نماید. همچنین برای سیستم های سرمایش و گرمایش، نباید تاثیر منفی بر منطقه بگذارد.

در نور پردازی هم ضمن تامین نور مورد نیاز برای اقامتگاه با انرژی برق ، باید حداکثر استفاده از نور محیط ، با ساخت اصولی بنا و استفاده از سوخت ها و تجهیزات جایگزین متناسب آن منطقه را داشت . در سیستم ها و نحوه ی گرمایش و سرمایش این اقامتگاه ها نیز ، احتیاج به بکار گیری هنر و دانش بومی در اجرای طرحی جایگزین برای استفاده از تجهیزات پر مصرف الکترونیکی است . توجه این نکته ضروری است ، یک اقامتگاه بوم گردی یا بهتر بگوییم یک " اقامتگاه " در صورت تمایل تبدیل شدن به واژه ی " اقامتگاه بوم گردی" می بایست ضمن دارا بودن شرایط مذکور کوچکترین خسارت و هزینه ای برای محیط بومی آن منطقه نداشته باشد .

نحوه مدیریت و اداره اقامتگاه های بومگردی

مدیر و کارکنان اقامتگاه های بومگردی ضروریست دوره های مرتبط با آموزش اقامتگاه های بومگردی را گذرانده و گواهی پایان دوره را دریافت نمایند. در استان کردستان موسسات آموزشی بخش خصوصی در حال برگزاری اولین دوره آموزشی اقامتگاه بومگردی ویژه مدیران و کارکنان اقامتگاه های بومگردی هستند. جهت اطلاع از نحوه برگزاری کلاس ها و شرایط ثبت نام با واحد آموزش اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان تماس بگیرید

ساختمان اقامتگاه بومگردی

ساخت اقامتگاه بومگردی از دو حالت خارج نیست:

۱. تبدیلی: شامل خانه ای است در حال حاضر در روستا موجود می باشد و با مرمت و یا تغییراتی می تواند تبدیل به اقامتگاه بومگردی شود.

۲. احداثی: شامل زمینی است که متقاضی اقامتگاه بومگردی جهت احداث اقامتگاه بومگردی به اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی شهرستان مربوطه معرفی می کند. این زمین می تواند داخل محدوده بنیاد

مسکن روستا باشد و یا خارج از آن باشد که در این حالت بعد از استعلام از ادارات مربوطه مجوز احداث صادر می شود.

آنچه در معماری اقامتگاه بومگردی اهمیت خواهد داشت طراحی سنتی ساختمان آن می باشد که جدای از استحکام ایمنی لازم، باید از مصالح بومی استفاده شده باشد. انتظار می رود یک اقامتگاه بومگردی حداقل ظرفیت اقامت همزمان ۳۰ نفر گردشگر بزرگسال را داشته باشد این بدان معنی است بتوانند یک تور گردشگری ۳۰ نفره را پذیرش نمایند. چون معمولا تورهای طبیعتگردی از مشتریان اقامتگاه های بومگردی هستند.

دکوراسیون سنتی

در یک اقامتگاه بومگردی باید نمادهایی از گذشته آن منطقه وجود داشته باشد که گردشگر را به آن دوران ببرد. این نمادها می تواند وسایل معیشت قدیمی مانند ادوات کشاورزی و باغداری، وسایل پخت و پز، وسایل بازی های محلی، عروسک ها، صنایع دستی، عکس های قدیمی، عکس مراسمات خاص منطقه و... باشد. این نوع طراحی و دکوراسیون باید گویای سبک زندگی مردمان آن دیار باشد که داستانها و حکایات فراوانی در دل آن نهفته است. می شود با یک عکس قدیمی که مربوط به بزرگان منطقه و یا مراسمی در گذشته است، ساعت ها برای گردشگر صحبت کرد و او را سرگرم نمود.

در اقامتگاه بومگردی باید فضایی را برای تجربه کردن گردشگران از ساخت یک هنر دستی و یا کار روزانه مردم روستا اختصاص داد. مثلا بافتن یک قسمت از یک دار قالی تمام نشده، آسیاب کردن مقداری گندم در یک آسیاب دستی قدیمی و یا حتی دوشیدن گوسفند مزرعه. این عمل را **گردشگری تجربه گرا** می گویند که گردشگر با مشارکت در یک فعالیت محلی تجربه ای نو کسب می کند.

کتابخانه

یکی از قسمت هایی که باید مورد توجه قرار گرفته شود وجود یک کتابخانه در اقامتگاه بومگردی می باشد. این کتابخانه حتی در حد یک قفسه کوچک کتاب هم باشد باید دارای کتابها و نوشته هایی در مورد جغرافیا، مشاهیر ادب و فرهنگ آن منطقه باشد تا گردشگران با مطالعه آن اطلاعات بهتر و جامع تری از آن منطقه بدست بیاورند.

غرفه صنایع دستی و سوغات

در اقامتگاه های بومگردی الزامیست قسمتی از فضای اقامتگاه به غرفه محصولات محلی مانند عسل، میوه خشک، شیرینی، ترشیجات و ... که از محصولات کشاورزی روستا تهیه شده و نیز صنایع دستی مانند بافتنی ها، صنایع چوبی و سفالی و ... که در روستا تولید شده است اختصاص داده شود. این مطلب از چند نظر حائز اهمیت می باشد: اول آنکه گردشگران با اطمینان بیشتر خرید می کنند و از مرغوبیت سوغات خریداری شده مطمئن هستند. دوم؛ با فروش مستقیم محصولات روستا، از لحاظ اقتصادی درآمد بیشتری عاید مردم روستا می شود و سوم اینکه با فروش صنایع دستی، بعضی از صنایع دستی فراموش شده دوباره به یادآورده می شود و افراد بیشتری در روستا برای یادگیری آن علاقه نشان می دهند. همین مطلب برای خام فروشی محصولات کشاورزی صدق می کند و افراد بیکار روستایی مشغول به فرآوری محصولات موجود در روستا می شوند که در اشتغال روستا و ممانعت از مهاجرت روستائیان بسیار موثر خواهد بود.

گل و گلدان

همیشه تصویری که از یک خانه روستایی در ذهن تداعی می شود خانه ای است که با گل و گلدانهای زیبا تزئین شده باشد. اهمیت این موضوع در اقامتگاه های بومگردی دو چندان می شود. مدیران اقامتگاه بومگردی باید گل محوطه و داخل اقامتگاه ها را با گل های طبیعی و بومی منطقه تزئین نمایند و حتی می توانند مسیرهای منتهی به اقامتگاه را نیز با گل بیاورند.

سرویس های بهداشتی و حمام

مطابق ضوابط اقامتگاه بوم گردی درجه سه به ازای هر واحد، حداقل سه چشمه سرویس بهداشتی و حمام وجود داشته باشد. اقامتگاه درجه دو باید علاوه بر وجود دست کم سه مجموعه سرویس بهداشتی و حمام باید حداقل یک سوم واحدهای اقامتی دارای سرویس بهداشتی و حمام مستقل از سایر واحدها باشند. همچنین اقامتگاه درجه یک باید تمام واحدهای اقامتی دارای سرویس بهداشتی و حمام مستقل باشند.

تبصره: با توجه به آنکه مساحت خانه های روستایی در استان کردستان اغلب کوچک می باشد و محدودیت فضا وجود دارد با نظر کارشناس مربوطه در اقامتگاه های درجه ۲ و ۳ در حالت تبدیلی (یعنی تبدیل خانه روستایی موجود به اقامتگاه بومگردی) می توان تعداد توالت و حمام از سه چشمه کمتر باشد.

وجود توالت فرنگی در اقامتگاه بومگردی الزامی می باشد!!!

طبخ غذا محلی در اقامتگاه بوم گردی

از دیگر موارد مهم در اقامتگاه های بوم گردی طبخ غذا و تهیه ی محصولات به شکل کاملاً بومی است که رنگ و بوی تازه ای به تمامی این اقامتگاه ها می بخشد . حتی تصورش هم برای انسان لذت بخش است که صبح خود را با شیر گرم و تازه ، تخم مرغ محلی ، سر شیر و البته نان محلی که در تنور حیات طبخ می شود شروع کند و سپس دل به آواز دلنشین پرندگان بسپارد .
مطبخ یا آشپزخانه در اقامتگاه های بومگردی باید محیطی کاملاً بهداشتی با تهویه مناسب داشته باشند. وجود تنور در بخشی از فضای اقامتگاه جهت پخت نان سنتی از الزامات اقامتگاه ها می باشد.
اقامتگاه بومگردی از ظروف پذیرایی یکبار مصرف به هیچ عنوان استفاده نمی کند!!!

ایمنی و بهداشت

کارکنان اقامتگاه بومگردی باید دوره کمک های اولیه را گذرانده باشند. بخصوص هنگام گشت های روستایی و گشت در طبیعت حضور راهنمای آموزش دیده همراه با جعبه کمک های اولیه الزامی می باشد. در اخل اقامتگاه وجود جعبه کمک های اولیه و کپسول آتش نشانی به تعداد کافی الزامی می باشد.

گشت های طبیعت گردی

پیشنهاد می گردد ، گشت های طبیعت گردی جهت شناخت منطقه و با حضور راهنمایان محلی مورد تایید سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، برای گردشگران پذیرش شده در اقامتگاه برگزار گردد. هیچ اقامتگاه بومگردی اجازه برگزاری تور گردشگری و یا تبلیغ تورهای گشت در طبیعت را ندارد و فقط می تواند برای مهمان های پذیرش شده در اقامتگاه خود، گشت های کوتاه نیم روزه اطراف روستا برگزار نماید!!!

تبلیغات و بازاریابی

یکی از نیازهای اقامتگاه های بومگردی شناخت و بکارگیری ابزار تبلیغات بصورت فیزیکی و مجازی می باشد. با تبلیغات و معرفی صحیح است که یک اقامتگاه بومگردی برای گردشگران شناخته می شود. چاپ افلام تبلیغاتی مانند برشور، کتابچه، نقشه و نیز طراحی وب سایت، و فعالیت در شبکه های اجتماعی بسیار تاثیرگذار خواهد بود. البته این کار نیاز به تجربه و تخصص خواهد داشت که می توان با افراد متخصص در امر تبلیغات مشاوره و راهنمایی گرفت .

حضور در نشست های جامعه اقامتگاه های بومگردی و جشنواره های مرتبط

یکی از وظایف مدیران اقامتگاه های بومگردی حضور مستمر و فعال در امور صنفی خود می باشد که در حال حاضر در استان جامعه حرفه ای اقامتگاه های بومگردی کردستان مشغول به فعالیت می باشد.
همچنین حضور در نمایشگاه ها و جشنواره های مرتبط گردشگری و بومگردی در استان و سطح کشور یکی دیگر از راه های معرفی و تبلیغ اقامتگاه بومگردی است که در طول سال در مناطق مختلف برگزار می گردد. مدیران اقامتگاه ها در این محافل با شرکت ها و علاقه مندان به بومگردی ارتباط برقرار کرده و زمینه همکاری با آنها فراهم خواهد شد. کما اینکه با همکاران خود در سایر استانها آشنا می شوند که منجر به تبادل نظر و تجربه با همدیگر خواهد شد. به منظور جمع بندی و راهنمایی بهتر متقاضیان اقامتگاه های بومگردی چک لیستی از ضوابط و معیارهای لازم در اقامتگاه های بومگردی توسط کارشناسان بومگردی و طبیعت گردی این اداره کل تهیه شده است که در قالب فایل PDF زیر در دسترس می باشد.